

УДК 81.25

Киселева К. – ст. гр. 344

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ РОБОТИ НАД ВІДТВОРЕННЯМ РЕЛІГІЙНО-САКРАЛЬНОГО ЗМІСТУ

Науковий керівник: к.ф.н., доцент Ясинецька О.А.

У спробі виявити характерні способи адекватного відтворення текстів конфесійного стилю, ми обрали роман Валерія Шевчука "Око прірви", що є яскравим прикладом відображення мовно-понятійної специфіки концепту РЕЛІГІЯ. Вважаємо актуальним простежити на матеріалі цього твору та його перекладу Ольги Рудакевич особливості перекладацької роботи над відтворенням релігійно-сакрального змісту.

Так, прикладом конкретизації з лексичним додаванням є таке висловлювання: *Тоді місяць не жахав мене. – The moon's luminosity didn't frighten me then.* Причому, смислові співвідношення між словом *місяць* в оригіналі та словосполученням *the moon's luminosity* в перекладі цього твору справляють враження, що перекладач намагалася конкретизувати, окрім текстово-ситуативної, також концептуальну специфіку оповіді, привернути увагу до вічного протистояння дня і ночі, світла і темряви, добра і зла. І хоча наведений приклад не містить релігійно специфічної термінології, він органічно узгоджується з конфесійним стилем твору, сприяючи відображенню парадоксальності людського буття та світосприймання: світло вночі не лякало героя роману. Певну конкретизацію можна зауважити і в прикладі семантичної модуляції між поняттями "послушання" та "страх Божий": – *Маю, панотче, послухання, – сказав Созонт, – на писати книгу про теперішніх святих і боговгодних людей. – "I am obeying a calling, Father," Sozont said. "To write a book about the saints of the day and about God-fearing, devout men.*

У наступному прикладі текст оригіналу звучить досить колоритно, що, на жаль, втрачається при перекладі шляхом генералізації: *...перед входом до хати виладнувалося четверо замурзаних поповичів, які дивилися на нас такими зачудованими очима, ніби ми були прибульці з того світу. – In front of the entry to the house, four grimy lads mustered themselves staring at us with bewildered eyes, as if we were from the other world.* Оскільки в англійській мові не існує такої специфічної традиції номінування членів родини залежно від виду діяльності голови сім'ї, перекладач не змогла відтворила повноту значення українського слова *попович*; у перекладі використовується слово з більш загальним значенням – *lad*.

Проблема розмовно-термінологічної міжмовної відмінності в наступному прикладі вирішується перекладачем шляхом описового перекладу (*паньматка – the priest's wife*), який не сприяє відтворенню культурологічно специфічного настрою роману: *...в паньматки в легкому сутінку на круглих щоках розквітли рум'яниці. – ...in the gentle twilight, I detected a blush blossoming on the round cheeks of the priest's wife.* Стильова специфіка досліджуваного нами роману доволі часто спонукала перекладача вдаватися до підкреслення (або компенсації можливої втрати відчуття) конфесійно-архаїчного настрою оригіналу шляхом використання архаїзмів, навіть якщо в оригіналі певні поняття не виражалися через застарілі слова, наприклад: *Цю накидку пeregрини носять поверх звичайних одерж. – Pilgrims don this cloak over their usual garb.*

Отже, з певною наявністю компонентних та смислових змін, перекладач тексту релігійно-сакрального змісту використовує різні види компенсації, зумовлені метою якнайповніше відтворити експресію і оцінність, закладені автором оригіналу.